

# Strategier för att lära sig ord

Maria Wiksten

Nationellt centrum för svenska som andraspråk

**Var, hur, när och från vad** kan jag hitta nya ord att lära mig?


Hur **lägger jag märke till nya ord**, och hur **väljer** jag ut de ord som jag ska lära mig?

Hur gör jag för att **lära** mig det jag behöver för att förstå dem och för att använda dem?

Hur gör jag för att **minnas** de nya orden? Hur gör jag för att "hitta kunskapen" när jag behöver den?

Hur gör jag för att få användning för, och **använda** de nya orden?

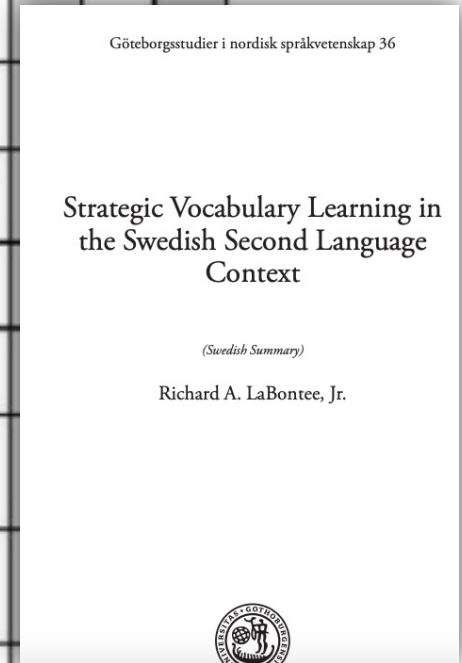
Hur **utvärderar** och förbättrar jag min ordinläring?



Vad är en ordinlärningsstrategi?

# EXEMPEL PÅ STRATEGIER FÖR ATT LÄRA SIG ORD

		1	2	3	4	5
1	I write words over and over to remember them.					
2	I review words I have learned, repeatedly over time.					
3	I write down words in lists to help me remember them.					
4	I quiz myself on lists of words until I know them.					
5	I read words out loud or in my head over and over to remember them.					
6	I write words on one side of a card, and the meaning on the other side to help me review words.					
7	I mix up lists of words into different orders to learn them in a different way.					
8	I listen to recordings of words over and over to help me remember the way they sound.					
9	I label items (furniture, colors, etc.) to help me remember the Swedish words for them.					




LaBontee, Richard (2019) *Strategic Vocabulary Learning in the Swedish Second Language Context*

Det finns inte *en* strategi som är bättre än andra.

*"The choice, use, and effectiveness of vocabulary learning strategies depend on the task, the learner and the learning context"* Gu (2003:1)

Istället handlar det om att:

- Känna till många olika strategier
- Använda olika strategier i olika situationer för olika syften
- Behärska de strategier man använder väl
- Utvärdera och justera sitt strategianvändande



Vilken  
ordinlärnings-  
strategi är  
bäst?

Table 1. *Vocabulary learning strategies and learning outcomes in related studies*

Vocabulary learning strategies associated with L2 learners with <b>good vocabulary knowledge</b>	Vocabulary learning strategies associated with L2 learners with <b>limited vocabulary knowledge</b>
○ Regular <b>pronunciation</b> check	○ Use of <b>bilingual dictionaries</b>
○ Complementary use of <b>monolingual and bilingual</b> dictionaries	○ Learning new words through <b>translation</b>
○ Focus on <b>contextualized meaning</b>	○ <b>Repeated mechanical writing</b> of new words
○ Paying attention to <b>grammatical patterns</b>	○ Visual <b>repetition</b>
○ Paying attention to <b>word building elements</b> ( <i>prefixes, roots, and suffixes</i> )	○ Focusing on <b>decontextualized meaning</b>
○ Focusing on <b>collocations</b> rather than single words	○ Imagery encoding
○ Intentional learning of <b>synonyms</b>	○ Sound-meaning memorization strategies
○ Intentional <b>activation of new words</b> through use in written and spoken form.	
○ Self-initiation strategies	
○ Selective attention	

**Note:** *The strategies in this table are extrapolated from the research of Gu (1994), Gu & Johnson (1996) and Fan (2003).  
Charkova, D., & Charkova, K. (2018).*

## De *mindre* effektiva inlärarna:

- Fokuserade på att lära sig ord från undervisningens texter snarare än blandande källor även utanför skolan som var viktiga och intressanta för dem
- Valde ut ord att lära sig helt enkelt för att de var okända - utan att ta hänsyn till om de var vanliga/ovanliga, vardagliga/akademiska, relaterade till deras personliga mål och intressen, eller om de stött på det tidigare eller ej
- Var medvetna om att orden de valde ut var av begränsad vikt för dem.
- Var medvetna om att de inte riktigt lärde sig effektivt, men försökte inte justera det.
- Skrev av meningar med orden i, istället för att skapa egna meningar där de då kunnat fundera på användning och kollokationer
- Använde mekaniska och tidigare inlärda strategier snarare än en variation av strategier man jobbat med i undervisningen.
- Fokusera på kortsiktiga mål som veckouppgifter istället för personliga, mer långsiktiga mål. Repeterade heller inte tidigare ord efter veckans test.

## Den *effektive* inläraren:

- Valde ut ord han redan kände till men ville förbättra
- Använda många olika källor i och utanför skolan för att lära sig ord
- Valde källor som var relevanta för honom
- Undersökte flera olika aspekter av ett ord, och var medveten om att en aspekt inte alltid var tillräckligt
- Ansträngde sig för att använda de ord han lärt sig



Moir och Nation såg orsakerna till de mindre effektiva inlärnarnas ordnlärning som:

- Svag medvetenhet om vad det innebär att lära sig ett språk / hur man lär sig ett språk
- Begränsad kontroll av strategier för att lära sig språk
- En önskan och ambition att möta uppfattade förväntningar från läraren
- En påverkan av veckotest
- Uppfattningar, förväntningar och strategier från tidigare språkinläring

Därför är det viktigt för eleverna med en stark metakognitiv förståelse för syftet med språkinläringen, uppgiften och för de språkinlärlarstrategier man kan använda. Eleverna behöver också identifiera sina personliga mål med språkinläringen.

Lärare behöver fundera på vilken roll tester och uppgifters utformning spelar.



# Frågor att reflektera kring

- Vilka ordinlärningsstrategier har du själv använt för att lära dig ett språk? Vilka tyckte du var särskilt effektiva? Mindre effektiva?
- Vad vet ni idag om hur era elever lär sig nya ord och utvecklar sitt ordförråd? Och ännu viktigare, hur tänker eleverna själva kring hur de lär sig nya ord och utvecklar sitt ordförråd?
- Vilka strategier för att lära sig ett ord på ett andraspråk behöver ni ta upp i undervisningen så att eleverna blir goda, självständiga språkinlärare? Kan olika strategier och olika fokus passa för olika åldrar?
- Vilka strategier möter eleverna redan i annan språkundervisning? Vilka är likheterna och skillnaderna i strategier för att lära sig ord i andraspråket och i ett främmande språk som moderna språk eller engelska? Var kan vi lärare samarbeta och var behöver vi skilja oss åt?
- Om ni har klasser med svenska och svenska som andraspråk i samma klassrum, hur kan ni då jobba med de ordinlärningsstrategier som andraspråkseleverna behöver och har rätt till?
- Vilka vinster/utmaningar kan det finnas med att tala om både ett aktivt och passivt ordförråd i relation till de ordinlärningsstrategier man väljer? Vilken roll kan olika undervisningsupplägg och bedömningsuppgifter spela?



# Referenser

- Ali, Lubna Farhan; Zaki, Sajida (2019) Exploring Vocabulary Learning Strategies across ESL/EFL Contexts: Juggling between Experiential and Traditional Modes of Learning in: *Journal of Education and Educational Development*, v6 n2 p201-218
- Charkova, D., & Charkova, K. (2018). Exploring the connection between second language vocabulary learning strategies and vocabulary knowledge. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 5(2), 235-250.  
<http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/317/232>
- Enström, Ingegerd (2016). *Ordens värld: svenska ord - struktur och inläring*. 2. uppl. Uppsala: Hallgren & Fallgren
- Graves, Michael F. (2016). *The vocabulary book: learning and instruction*. Second edition New York, NY: Teachers College Press
- Gu, Y.P. (2003) Vocabulary learning in second language: Person, task, context and strategies. *TESL-EJ*, 7,2, 1-31
- LaBontee, Richard A. (2019). *Strategic vocabulary learning in the Swedish second language context*. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2019
- Nation, I. S. P. (2013). *Learning vocabulary in another language*. Second edition Cambridge: Cambridge University Press
- Gu, Y.P. (2020) Strategies for learning vocabulary in: Webb, Stuart Alexander (red.) (2020[2020]). *The Routledge handbook of vocabulary studies*. Abingdon, Oxon: New York, NY
- Webb, Stuart & Nation, Paul (2017). *How vocabulary is learned*. Oxford: Oxford University Press

# Kontaktuppgifter

Mejla gärna [maria.wiksten@andrasprak.su.se](mailto:maria.wiksten@andrasprak.su.se) med kommentarer, frågor och funderingar kring det som filmen tar upp.

Diskutera filmerna med oss och med andra lärare i våra Facebookgrupper. Dela gärna med dig där hur du och dina elever arbetar med detta.

- [Svenska som andraspråk](#)
- [Sva inom vuxenutbildning NC](#)
- [Språkintröduktion och sva gymnasiet](#)
- [Sfi inom vuxenutbildning NC](#)

Nationellt centrum för svenska som andraspråk: [www.andrasprak.su.se](http://www.andrasprak.su.se)